

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 3g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 402 alin. (2) din Codul
civil

*(cursul prescripției extinctive în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe
rol sau anulării ordonanței)*

CHIȘINĂU
4 iunie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 11 ianuarie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 4 iunie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 402 alin. (2) din Codul civil, ridicată de dl avocat Vasile Lungu, în interesele SRL „Fox Petrol”, în dosarul nr. 2i-56-4/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Alexandru Ceban, de la Judecătoria Chișinău, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 10 mai 2022, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-a intentat procesul de insolvență în privința SRL „Clever Energy”, s-a dispus aplicarea procedurii simplificate a falimentului și a fost desemnat un lichidator.

4. La 7 iunie 2022, creditorul SRL „Fox Petrol” a înaintat creanțe față de debitorul insolvent și a solicitat validarea acestora.

5. La 8 noiembrie 2022, lichidatorul SRL „Clever Energy” a formulat o cerere de chemare în judecată și a solicitat nulitatea actelor juridice încheiate de SRL „Clever Energy” cu mai multe societăți comerciale, pe care le preluase și pe care își întemeia creanțele creditorul SRL „Fox Petrol”. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău din 14 noiembrie 2022, cererea lichidatorului a fost restituită.

6. La 14 decembrie 2022, lichidatorul SRL „Clever Energy” a formulat o cerere de chemare în judecată privind nulitatea actelor juridice de preluare a datoriilor încheiate de către debitorul SRL „Clever Energy” cu alte societăți comerciale, pe de o parte, și cu creditorul SRL „Fox Petrol”, pe de altă parte. La 19 decembrie 2022, prin încheiere, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis spre examinare în procedură contencioasă generală acțiunea formulată de lichidator.

7. La 7 iunie 2023, dl avocat Vasile Lungu, în interesele SRL „Fox Petrol”, a formulat o cerere prin care a ridicat excepția de tardivitate a acțiunii referitoare la nulitatea actelor juridice înaintate de lichidatorul SRL „Clever Energy” și a solicitat să fie declarată ca fiind tardivă.

8. La 11 octombrie 2023, dl avocat Vasile Lungu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 402 alin. (2) din Codul civil.

9. Prin Încheierea din 2 noiembrie 2023, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

11. Prevederile relevante ale Codului civil, adoptat prin Legea nr. 1107 din 6 iunie 2002, sunt următoarele:

Articolul 402 Cursul prescripției în cazul restituirii ori scoaterii cererii de pe rol sau anulării ordonanței

„(1) Dacă instanța de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanța judecătorească, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

(2) Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

12. Autorul excepției menționează că norma contestată conține o omisiune. Legislatorul nu a reglementat expres momentul în care prescripția

este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă. Norma nu stabilește în mod clar condiția admisibilității noii acțiuni. Astfel, noua acțiune este admisă spre examinare printr-o încheiere judecătorească nesuscetibilă de recurs sau noua acțiune este admisă în fond, total sau parțial, printr-o hotărâre judecătorească.

13. Autorul notează că în primul caz, prescripția s-ar considera întreruptă prin acțiunea precedentă dacă instanța ar emite o încheiere prin care nu se va pronunța asupra fondului. În cel de al doilea caz, instanța de judecată ar urma să examineze fondul cauzei, să dea apreciere probelor și, în același timp, să examineze și prescripția prin admiterea acțiunii.

14. Astfel, în opinia autorului, norma contestată este contrară articolelor 1 alin. (3), 20, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul civil, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 402 alin. (2) din Codul civil. Curtea admite că instanța va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare la Curtea Constituțională dacă afectează un drept constituțional fundamental (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 35). Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 29; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

20. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

21. În jurisprudența sa, Curtea a notat că articolul 1 alin. (3) din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza tuturor reglementărilor. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 56 din 19 aprilie 2022, § 25). Totodată, Curtea precizează că și articolul 54 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).

22. Cu privire la argumentul potrivit căruia norma contestată nu stabilește în mod clar cazurile când prescripția este întreruptă, Curtea reține că Codul civil prevede foarte clar că cursul prescripției extinctive se întrerupe, *inter*

alia, prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de chemare în judecată/arbitraj (articolul 401 alin. (1) lit. b)) sau prin înaintarea în modul stabilit a unei cereri de admitere a creanței în cadrul procesului de insolvabilitate (articolul 401 alin. (1) lit. c)).

23. Totuși, pentru a proteja persoanele interesate de specificul aplicativ al normelor procedurale judecătorești/arbitrale, cu titlu de excepție, Codul civil reglementează situațiile cursului prescripției extinctive în cazurile în care cererea de chemare în judecată/arbitraj a fost depusă, însă în rezultatul unui incident procesual a fost de către instanța competentă restituită, scoasă de pe rol sau ordonanța emisă a fost anulată (a se vedea art. 402). În acest sens, legislatorul a prevăzut că, în cazul în care instanța a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanța judecătorească, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere (alin. (1)). Cu toate acestea, în pofida faptului că cererea de chemare în judecată a fost restituită, scoasă de pe rol sau a fost anulată ordonanța judecătorească, prescripția extintivă va fi considerată întreruptă, cu condiția că în termen de 6 luni de la data când încheierea judecătorească a devenit irevocabilă reclamantul a depus o nouă cerere de chemare în judecată și această cerere, în modul prevăzut de lege, a fost admisă de către instanța de judecată (alin. (2)).

24. Curtea reține că prin presupusa omisiune de reglementare a momentului întreruperii cursului prescripției extinctive, de fapt, autorului sesizării nu-i este clar textul „[...] prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă” și, în special termenul „admis[ă]”, deoarece ar produce o confuzie între înțelesul acestui cuvânt folosit de legislator, pe de o parte, în articolul 21 din Legea insolvabilității nr. 149/2012, iar pe de altă parte, în articolele 238 alin. (2) și 241 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

25. Așadar, în acest context, Curtea nu poate reține argumentarea autorului sesizării ca șo demonstrație a incidenței articolelor 20 și 26 din Constituție, deoarece, de fapt, el ridică probleme de interpretare și de aplicare într-o cauză concretă a unor norme și noțiuni infraconstituționale. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine instanțelor de judecată (DCC nr. 176 din 12 decembrie 2023, § 24).

26. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 402 alin. (2) din Codul civil, ridicată de dl avocat Vasile Lungu, în interesele SRL „Fox Petrol”, în dosarul nr. 2i-56-4/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 4 iunie 2024

DCC nr. 52

Dosarul nr. 3g/2024